

PAVEL RAJDL

obrazy . kresby . keramika

něco mezi

Třicátý čtvrtý výstavní katalog Galerie města Kolína

PAVEL RAJDL

NĚCO MEZI

obrazy . kresby . keramika

GALERIE MĚSTA KOLÍNA
při Městském divadle v Kolíně
Smetanova 557
280 02 Kolín IV
27. 9. – 29. 12. 2022

Galerie města Kolína se mimo prezentací soudobé umělecké tvorby zabývá zpracováváním a vystavováním děl umělců kolínského regionu, pochopitelně těch, kteří se stali jakkoliv významnými, přesahujícími hranice města nebo jejichž působení bylo pro město podstatné a pozitivně přispělo k rozvoji kultury a nejen v Kolíně. V letošním roce se dožívá významného životního jubilea umělec, který je spjat s městem dlouhodobě a jako výtvarný pedagog ovlivňoval a stimuloval mnoho adeptů a zájemců o výtvarnou praxi.

Pavel Rajdl (*1942) vystudoval výtvarný obor PF UK v Praze (1959–1963), zde měl to štěstí, aby byl žákem takových pedagogů jako byli prof. Ladislav Leitgeb, Cyril Bouda, Martin Salcman nebo Karel Lidický. Nebyl v rámci svého studia formován tedy pouze směrem malířským ale i sochařským. Mimo to v letech 1966–1970 studoval také scénografii a dějiny umění.

Zpočátku se věnuje malbě a grafice s výraznými civilizačními prvky a s expresivní barevností, která se vázala k tehdejším jeho tématům krajin a zátiší. Malba postupně nabývá na reliéfnosti, až se stává plastikou. V šedesátých letech v malbě a grafice používá prvky koláže a asambláží, mění se, zklidňuje a zjednodušuje barevnost prací. Většina prací je abstraktních. Od roku 1974 je ale Pavel Rajdl věrný hlavně keramice. Je zaujat interaktivitou a procesualností vzniku díla, od prvotní beztvaré hmoty, jejího uchopování, určování tvaru, povrchu i barevnosti až nakonec po vlastní realizované dílo. Inklinuje k figurální plastice. Hledá postoj k životu a k okolnímu světu. Pracuje s kontrastem poetičnosti námětu a drsností materiálů – např. glazury s matným povrchem střepe. Kontrast struktury hlíny vyhovuje jemnému lyricko-filozofickému humoru a nadsázce. Barevnost keramických prací vychází z podstaty zpracovaného materiálu, zejména šamotu či kameniny.

Dalším charakteristickým rysem Rajdlovy tvorby je cykličnost. Opakovaně se vrací k jedné myšlence. Spojuje svět lidí a přírody. Střídá komorní práce s výrazně většími. Mezi jiná Rajdlova specifika patří zvláštní poetická stylizace figur. Ve své tvarovosti se jeho figury vztahují k mykologické morfologii a končetiny plastik mají jednoduché paličkovité formy. Hlavy a jejich obličejové části se vyznačují subtilními rysy. Rajdlovy postavy asociují svojí expresivitou postavy z říše loutek, které podobně jako ony mají schopnost oscilace mezi jemnou snivostí fantazie a temnou dramatickostí reality. Opírají se o základ dutého tvaru a inklinují tak k tradicím a respektují technologické determinace.

V posledních několika letech se Pavel Rajdl vrací více k malbě a kresbě s tím, že ji kupříkladu kombinuje s keramikou (2004–2006). Maluje akrylem, temperou nebo různé techniky mísí. Rajdlova kresba i malba se od roku 2007 nachází ve volné abstraktní poloze a zcela se z ní vytrácí figurální motiv (cyklus *Ostrov*, 2007). V expresivní barevnosti maleb je často akcentována kresba, často rytá nebo škrábaná. Vnímáme z ní stále přítomný naturel autora, jeho smysl pro plasticitu a trojrozměrné vidění díla a jeho malba je spíše sochařská než malířská. Nejinak je tomu v kresbě. Kresby jako *Kámen*, *Okno*, *Výboj* (2007) upomínají na výsledky modernistického chápání práce s obsahem díla. Je možné je vztahovat i na mnohem starší primitivistické umění. Zachycují prostory vyplněné magickými elementy nebo jen řeší kompozici s citem pro barevnost i detail, ale i tehdy dosahují přesvědčivosti v jednoduchosti sdělení. Co je autorovou hlavní doménou obrazy ani kresby nezapírají. Barevná vrstva se v obrazové ploše objeví nejen jako hladká malba, ale i jako reliéf anebo struktura.

Od prvotní extatičnosti se přes mnohaletý úsek Rajdl dopracoval jistoty, s kterou zachází s materiálem a je stejně tak schopen dobře vyjádřit zpracovávané téma. Samozřejmě se nevyhnul ani zakázkové tvorbě do nejrůznějších veřejných

prostor, ať interiérových nebo exteriérových. S jeho díly se můžeme setkat na fasádách domů kolínských ulic (např. *domovní znamení domu U bílého anděla*, Kutnohorská ulice, 2003; *domovní znamení domu č. 75*, Karlovo náměstí, 2004; *pamětní deska J. S. Machara*, Kmochova ulice, 2006) nebo v kolínských (*reliéfy do vinárny Pod věží*, Parlářova ulice, 1994) nebo jiných interiérech (reliéf *Od Laurinky po Škodovky*, autosalon Mladá Boleslav, 1993). Poslední jeho větší realizací ve veřejném prostoru je zastřešený monumentální keramický betlém na návsi obce Radovesnice II, který stále rozšiřuje (2013–2022), další pohyblivý otáčivý betlém vytvořil pro obec Ovčáry (2022) s umístěním u zdi kostela Sv. Jakuba Většího.

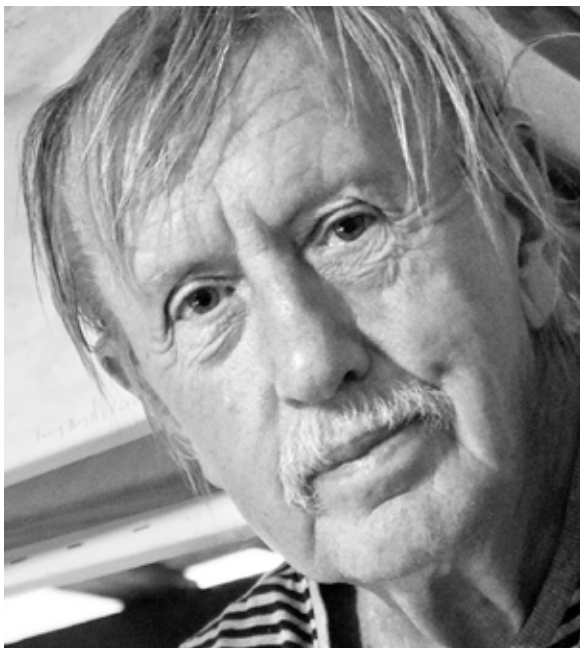
Soubor Rajdlových malířských prací z let 2018–2022 je charakterizován prolínáním malby a kresby, prolínáním krajiny a snu, mísením reality s imaginací, odtud plyne i název výstavy „Něco mezi“. Pavel Rajdl je jako dlouholetý výtvarný pedagog vybaven širokým povědomím o domácí i zahraniční výtvarné kultuře, absorpce takovýchto vědomostí se nutně pak projevuje v poučeném přístupu k vlastní tvorbě, v jeho díle bychom našli vlivy malby Josefa Šímy, Jiřího Johna, Jiřího Balcara, Ludmily Jiřincové a dalších domácích klasických vzorů. Co je jeho schopností autentickou a výraznou je bezesporu poetizace náhledu na celkový obsah i formu. Pracuje s časem a prostorem, využívá jeho neohraničenosti, schopnosti zaznamenávat vzpomínky, pocity. Technika malby soustřeďující se na jemné takřka pastelové valéry kombinované s lehkou kresbou a vlasovými liniemi odpovídá tendenci popisovat iracionální snové obrazy nořící se do lidského podvědomí.

Existuje-li cosi jako vědomí kolektivní a historické, se zakódovanými obsahy všeho, čím kdy člověk prošel, pak každý z nás k němu něco přidává. Stejně tak Pavel Rajdl. Někde na počátku jeho tvorby stojí osobní zkušenost a zážitek a mlčenlivá řeč věcí, které nás obklopují. To vše se promítá i do světa postav, předmětů, krajin a prostorů, kterými Pavel Rajdl sděloval nebo sděluje své pocity z okolního světa. Jeho plastiky a objekty žijí svým vlastním životem a mluví k nám s lidskostí jim zdánlivě cizí, s lidskostí autorovou. Neposkytují návody k lepšímu životu. Snaží se s námi jen mluvit, především o autorově vztahu k přírodě, k významu tvarů, vlastností povrchů, jejich elementární symbolice a mnohdy i zkratkovité řeči umění. V keramických objektech, které zůstávají pevnou součástí Rajdlovy tvorby v období 2014–2022 se dá mluvit o defigurizaci a hledání vztahu mezi základním tvarem a akcentací funkce objektu v prostoru.

Autor je členem Středočeského sdružení výtvarníků Unie výtvarných umělců a členem Sdružení výtvarných umělců keramiků. Vede v Kolíně Galerii v zahradě, kterou založil v roce 1992. Od roku 1994 organizuje pravidelná bienále Keramická setkání, která jsou věnována především zobrazení figury v keramice. V roce 2006 položil základ expozice současné keramiky ve výstavních prostorech pod kolínskou synagogou, kde je nyní vystavena přehlídka tvorby padesáti autorů z Čech i zahraničí (např. Š. Radová, H. Samohelová, J. Viková, J. Laštovička, M. Oliva, E. Grosseová, aj.). Od roku 2013 sestavuje výstavní program Galerie pod točnou v Městském divadle.

Své práce představil na více než 40 samostatných výstavách v ČR. V zahraničí vystavoval např. v Mnichově, Frankfurtu, Tokiu, Paříži, Budapešti. Jeho tvorba je zaměřena na keramickou plastiku, reliéf a na keramiku pro architekturu. Zabývá se i plastikou ze dřeva a kamene. Kromě malby a kresby i fotografuje.

Aleš Rezler, září 2022

PAVEL RAJDL

* 21. 10. 1942, Pelhřimov

STUDIUM

1959–1963 PedF UK v Praze (prof. L. Leitgeb, C. Bouda, M. Salcman, K. Lidický). Později studoval scénografii a dějiny umění.

SAMOSTATNÉ VÝSTAVY

1976 – Krajské divadlo Kolín; Regionální muzeum Kolín; Bechyňská brána, Tábor; **1977** – Kulturní dům, Čechtice; **1980** – Kulturní dům, Čerčany; **1981** – Městské muzeum Týn nad Vltavou; **1982** – Podlipanské muzeum Český Brod; Středočeské muzeum Roztoky; Atrium České Budějovice; Muzeum Kouřim; Zámek Vrchotovy Janovice; Regionální muzeum Kolín; **1984** – Městské muzeum Týn nad Vltavou; Dům čs. dětí, Praha; Zámek Rataje nad Sázavou; **1987** – Dům kultury dopravních podniků, Praha; **1988** – Ústřední klub školství, Praha; **1990** – Galerie Josefa Sudka, Kolín; Muzeum Týn nad Vltavou; Regionální muzeum Kolín; Zámek Zruč nad Sázavou; **1991** – Smrčkův dům, Blatské národopisné muzeum Soběslav; **1994** – Smrčkův dům, Blatské národopisné muzeum Soběslav; Muzeum Jindřichův Hradec; Galerie Karlov, Benešov; **1997** – Hotel Gradua, Praha; Dekor Art Galerie, Praha; Galerie V Zahradě, ZUŠ Kolín; **1999** – Most; **2001** – Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, Galerie U Brány, Ústě; **2002** – Galerie M, Městské kulturní středisko Pelhřimov; **2003** – Divadelní galerie, Uherské Hradiště; Zámek, Staré Hradce; **2004** – Regionální muzeum Kolín; **2007** – Městské divadlo Kolín; Hrad Houska; Městská galerie Tachov; **2009** – Pavel Rajdl, Regionální muzeum, Kolín; **2011** – Ohlédnutí I., Městské muzeum, Kouřim; Keramika, kresby a malba, Galerie, Zábřeh; **2012** – Ohlédnutí II., Galerie v zahradě a Městské divadlo, Kolín; **2014** – Pavel Rajdl, Galerie u Vavřince, Chodov; **2015** – Tušení, Studiová scéna Pod točnou, Kolín; **2011** – Galerie Tunklův Dvorec – Galerie města Zábřeh; Muzeum Kouřimska; **2012** – Galerie V zahradě, Kolín; Městské divadlo, Kolín; **2015** – Městské divadlo Kolín, Studiová scéna Pod točnou, Kolín; **2017** – Ohlédnutí, historický sál Cubart, Kolín; Zastavení, Galerie O. Guttreunda, Dvůr Králové n. Labem; Kresby, keramika, Galerie Karlov, Benešov; **2018** – Rabasova galerie Rakovník; **2021** – Vlídne světlo, Galerie Jiřího Jílka, Šumperk.

KOLEKTIVNÍ VÝSTAVY

1966 – Dům pánů z Kunštátů, Brno; **1967** – Praha; Kolín; **1969** – Kolín; Brandýs nad Labem; **1970** – Praha; Kolín; **1971** – Praha; Bratislava; Mělník; **1976** – Šumperk; **1979** – Mladá Boleslav; **1980** – Salón mladých výtvarníků, Praha; **1981** – Tvář našeho kraje, České Budějovice; **1984** – Frankfurt nad Mohanem; 8 československých keramiků, Galerie Nichietsu Shoji, Tokio; **1985** – IHM, Mnichov; Kulturní fórum, Budapešť; **1986** – IHM, Mnichov; **1990** - Setkání Československo – Francie, Paříž; **1993** – 40 let výtvarného umění na Kolínsku, Regionální muzeum Kolín; 5 kolínských výtvarníků, Kamenz; **1994** – Keramické setkání, Kolín; **1995** – Hrad Lipnice (s J. Dvořákem, J. Rezlerem, Porthem); **1996** – Kolínští výtvarníci, Kamenz; **1998** – Keramické setkání, Kolín; **1999** – SSV, Řevnice; **2002** – SSV, Podlipanské muzeum Český Brod; SSV, Rabasova galerie Rakovník; **2003** – SSV, Rabasova galerie Rakovník; **2004** – Hudba ve výtvarném umění, Kolín; **2005** – 8 výtvarníků Středočeského sdružení výtvarníků, Muzeum Podblanicka, Vlašim; **2006** – SSV, Rabasova galerie Rakovník; SSV, Městská galerie Beroun; Salón kolínských výtvarníků, Regionální muzeum Kolín; Keramické setkání, Kolín; **2007** – SSV, Zámecká galerie, Kladno; SSV, Galerie Olomouc; SSV, Rabasova galerie Rakovník; **2008** – SSV, Českobratský sbor Mladá Boleslav; SSV, Galerie Chagall, Karviná; SSV, Rabasova galerie Rakovník; SSV, Městská galerie Beroun; Keramické setkání, Kolín; **2009** – Výstavní síň, Zámek, Praha Čakovice; **2011** – Intersalon, Sladovna, Písek; Galerie Jan Spittelberg, Vídeň, Rakousko; **2012** – Čtyři pod jednou střechou, Galerie v zahradě, Kolín; Výtvarní pedagogové ZUŠ Kolín, Galerie D. Blauensteiner, Kremz, Rakousko; Cesta světla, Regionální muzeum, Kolín; Mezníky v krajině, Městské muzeum, Dvůr Králové nad Labem; Keramická plastika, Františkánský klášter, Kadaň; Keramické setkání, Kolín; **2013** – Artceramics, Novoměstská radnice, Praha; Mezinárodní výstava, Galerie Komárno, Slovensko; Středočeši, Galerie GATE, Husova ulice Praha; Keramické léto, Galerie Špejchar, Chomutov; **2014** – Portrét v keramice, Galerie O. Gutfreunda, Dvůr Králové n. Labem; Keramická plastika, Františkánský klášter, Kadaň; **2015** – Městské divadlo, Kamenz, Německo; Keramické setkání, Kolín; **2016** – Qintáno, Městské divadlo, Zlín; Symbol, Galerie O. Gutfreunda, Dvůr Králové n. Labem; Keramická plastika, Františkánský klášter, Kadaň; Středočeské sdružení výtvarníků, Rabasova galerie, Rakovník; **2017** – Středočeské sdružení výtvarníků, Studiová scéna Pod točnou, Kolín; Středočeské sdružení výtvarníků, Rabasova galerie, Rakovník; Zvíře, Galerie O.Gutfreunda, Dvůr Králové n. Labem; Ptáci v zahradě, Galerie Jan Svatoš, Kostelec nad Č. Lesy; Potkávání / Begegnungen, Internationales keramik Museum, Weiden, Německo.

REALIZACE

1986 – městský znak (červenice, glazura), Regionální muzeum Kolín; **1988** – vývěsní štít prodejna Arton (červenice, kov, glazura), Kolín; **1990, 1992** – vývěsní štít Foto Čáslava (červenice, kov, glazura – zcizeno), Kolín; **1993** – reliéf Od Laurinky po Škodovky (červenice, glazura), 600 x 200 cm, firemní vývoj typů všech automobilů – doplňováno, autosalon Mladá Boleslav; domovní štít, Suchdol; **1994** – 4 reliéfy v interiéru vinárny Pod věží (šamot, kysličníky, glazura) - Pocta P. Parlěřovi, 200 x 100 cm; Stavitelům katedrál, 200 x 80 cm; Bohu vína Bakchusovi, 2 ks, poškozeno, Parlěřova ulice, Kolín; **2000** – plastika Hudba, v. 200 cm (šamot, kysličníky), ZUŠ Kolín; reliéf Kmochoův Kolín, 100 x 100 cm (glazura, kysličníky, červenice, bílá hlína), ZUŠ Kolín; **2001** – plastika Rodina (šamot, kysličníky), v. 150cm, Malinovi, Sázava; **2003** – domovní znamení (šamot, kysličníky, glazura), Dům U bílého anděla, Kutnohorská ulice, Kolín; **2004** – domovní znamení dům č. 75, 250 x 30 cm (šamot, kysličníky, glazura), Karlovo náměstí, Kolín; **2006** – vývěsní štít – 2 ks (šamot, glazura, kov), Nová Ves u Kolína; **2007** – pamětní deska J. S. Machara (bronz), Kmochova ulice, Kolín; **2008** – domovní znamení Madona – fy J. Hora, plastika v. 40 cm (glazura), Pražská 3, Kolín; **2013–2022** monumentální keramický betlém, Radovesnice II; **2022** – mechanický keramický betlém, zeď kostela Sv. Jakuba Většího, Ovčáry

ZASTOUPENÍ VE SBÍRKÁCH

Soukromé sbírky v České republice, Německu, Japonsku, USA, Švýcarsku, Rakousku, Švédsku, Holandsku, Francii, Itálii, Austrálii, Kanadě, aj.

Seznam vystavených prací

01

Dva / 2014

šamot, barvítka, glazura
93 x 38 x 17 cm

02

Panovník / 2014

šamot, barvítka
61 x 39 x 24 cm

03

Sešitej / 2015

šamot, barvítka, popel, kov
52 x 40 x 22 cm

04

Začátek / 2015

šamot, barvítka, glazura
62 x 62 x 21 cm

05

Biathlon. Ttriptych / 2018

šamot, barvítka
47 x 140 x 25 cm

06

Úkryt II / 2022

šamot, barvítka, popel
27 x 13 x 35 cm

07

Zrození / 2022

šamot, barvítka, popel
31 x 31 x 33 cm

08

Něco mezi / 2015

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

09

Horizont / 2016

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

10

Světlo / 2016

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

11

Něco na tom bude / 2017

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

12

Archa IV / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
70 x 50 cm

13

Implantát / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

14

Levitace I / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
70 x 50 cm

15

Něco pod námi / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
91 x 61 cm

16

Svítání / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
91 x 61 cm

17

Mraveniště / 2018

kombinovaná kresba, papír na sololitu
91 x 61 cm

18

Na správném místě / 2018

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

19

Středobod / 2018

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

20

Zjevení / 2018

kombinovaná technika, plátno
100 x 100 cm

21

Až do nebe / 2019

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

22

Chvilí postál / 2019

kombinovaná kresba, papír na sololitu
70 x 100 cm

23

Šelesty / 2019

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

24

Nic mě neříkej / 2021

kombinovaná kresba, papír na sololitu
70 x 100 cm

25

Tajemství II / 2021

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

26

Zde by měly kvést růže / 2021

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

27

Levitace III / 2022

kombinovaná kresba, papír na sololitu
70 x 50 cm

28

Světlo II / 2022

kombinovaná kresba, papír na sololitu
100 x 70 cm

Poznámka:

Z prostorových důvodů nemohly být všechny zde uvedené práce vystaveny.

Katalog výstavy
**PAVEL RAJDL / NĚCO MEZI
obrazy . kresby . keramika**

Galerie města Kolína
při Městském divadle v Kolíně
Smetanova 557
280 02 Kolín IV
27. 9. – 29. 12. 2022

Text, grafická úprava: Aleš Rezler
Foto: Jaromír Novotný, Aleš Rezler
Sazba, předtisková příprava: Ivo Vičar
Tisk: Label, spol. s r.o., Kutná Hora
Počet stran: 36
Náklad: 100 ks

Vydalo:
Městské divadlo v Kolíně, 2022

**MĚSTSKÉ
DIVADLO
KOLÍN**

